

An tÚdarás um Ard-Oideachas
Higher Education Authority

Scéim faoi Alt 11 d'Acht na dTeangacha
Oifigiúla 2003

2008 – 2011

CAIBIDIL 1 RÉAMHRÁ AGUS CÚLRA

Ullmhú na Scéime	3
Dáta tosaithe na Scéime	4
Forbhreathnú ar Sheirbhísí an n tÚdaráis um Ard-Oideachas	6
Próiseas Comhairliúcháin	9
Fachtóirí ag a mbeidh tionchar ar an Scéim	10

CAIBIDIL 2 SOLÁTHAR SEIRBHÍSÍ ÚAO

Inniúlachtaí Reatha	11
Feabhsuithe Beartaithe	12
Seirbhís do Chustaiméirí	15

CAIBIDIL 3 FORBAIRT FOIRNE

Clár Feasachta Teanga	16
Cúrsaí Foirmeálta don Fhoireann a sholáthraíonn seirbhísí trí Ghaeilge le tacaíocht turas staidéir ar an nGaeltacht iomchuí	16

CHAPTER 4 MONATÓIREACHT AGUS ATHBHREITHNIÚ

CAIBIDIL 5 POIBLIÚ NA SCÉIME

Caibidil 1

Réamhrá agus Cúlra

Ullmhú na Scéime

Is é an príomhchuspóir atá ag Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 (“an tAcht”) ná a chinntiú go mbeadh soláthar níos fearr agus caighdeán níos airde de sheirbhísí poiblí ar fáil trí Ghaeilge. Déantar iarracht le hAcht na dTeangacha Oifigiúla feidhm reachtach a thabhairt, fad a bhaineann sé le soláthar seirbhísí poiblí, d’Airteagal 8 den Bhunreacht mar a leanas:

- Ós í an Ghaeilge an teanga náisiúnta is í an phríomhtheanga oifigiúil í
- Glactar leis an Sacs-Bhéarla mar theanga oifigiúil eile
- Ach féadfar socrú a dhéanamh le dlí d’fhonn ceachtar den dá theanga a bheith ina haonteanga le haghaidh aon ghnó nó gnóthaí oifigiúla ar fud an Stáit ar fad nó in aon chuid de.

Tá foráil in Alt 11 d’Acht na dTeangacha Oifigiúla do chomhlacht poiblí ag réiteach scéime reachtúil ag sonrú na seirbhísí sin dá chuid atá ar intinn ag an gcomhlacht poiblí a sholáthar:

- Trí mheán na Gaeilge amháin
- Trí mheán an Bhéarla amháin, agus
- Trí mheán na Gaeilge agus trí mheán an Bhéarla

Agus na beartais atá le glacadh ag an gcomhlacht lena chinntiú go ndéanfaidh an comhlacht soláthar ar aon tseirbhís nach bhfuil ar fáil trí mheán na Gaeilge a chur ar fáil trí mheán na Gaeilge.

Agus an scéim á réiteach, tá an ÚAO tar éis ceann a thógáil de na Treoirínte reachtúla a d’eisigh an tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta de réir fhorálacha ailt 12 d’Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003.

Dáta tosaithe na Scéime

Tá an Scéim seo daingnithe ag an Aire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta. Tosófar ar an Scéim seo ar an 1 Meitheamh 2008 agus fanfaidh sí i bhfeidhm do thréimhse trí bliana ón dáta seo nó go dtí go ndearbhaíonn an tAire Scéim nua de bhun Alt 15 den Acht, cibé acu is túsce.

Daingníonn an scéim seo tiomantas an ÚAO tacú leis an nGaeilge faoi mar atá leagtha amach in -

a) Acht ÚAO 1971

“I bhforfheidhmiú a fheidhmeanna, ba chóir go mbeadh na cuspóirí náisiúnta maidir le hathbhunú na Gaeilge agus caomhnú agus forbairt an chultúir náisiúnta ar intinn ag an Údarás i gcónaí agus go ndéanfaidh sé gach iarracht na cuspóirí sin a bhaint amach.”¹

b) Acht na hOllscoileanna 1997

“Go gcuirfí teangacha oifigiúla an Stáit chun cinn, le ceann ar leith á thógáil de chaomhnú, cur chun cinn agus úsáid na Gaeilge agus de chaomhnú agus cur chun cinn chultúir éagsúla na hÉireann.”²

c) Plean Seirbhíse Ardchaighdeáin do Chustaiméirí 2005

“Tá an tÚdarás tiomanta a oibleagáidí faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 a chomhlíonadh. Ach go háirithe déanfaimid:

- *Freagra a thabhairt i nGaeilge ar chomhfhreagras a fhaightear i nGaeilge*
- *Ár dtuarascáil bhliantúil agus príomhcháipéisí polasaí a fhoilsiú i nGaeilge agus mBéarla*

¹ Acht an tÚdarás um Ard Oideachas 1971, Alt. 4

² Acht na nOllscoileanna 1997, alt 12

- *An oiread ábhair agus is féidir a fhoilsiú i nGaeilge ar ár suíomh gréasáin*

Freastlóidh an tÚdarás ar dhaoine a bhíonn i mbun a ngnó trí mheán na Gaeilge ach é a iarraidh. Beidh foireann dátheangach ar fáil le freagra a thabhairt i nGaeilge ar chomhfhreagras nó ar fhiosruithe teileafóin. Oifigeach Gaeilge: Gearóid Ó Súilleabháin.”³.

Tá ról lárnach ag an ÚAO i dtacú le múineadh agus cur chun cinn úsáid na Gaeilge in institiúidí ardoideachais. Tríd an gcroídeontas tacaíochta athfhillteach a sholáthraítear do sholáthar foirne agus acmhainní le cúrsaí i nGaeilge a mhúineadh d’fhochéimithe agus d’iarchéimithe.

Ó 1998, tá soláthar ar leith curtha ar fáil ag an ÚAO chun tacú le húsáid níos mó a bhaint as an nGaeilge i measc foirne agus mac léinn. Tá fócas an chistiúcháin seo dírithe ach go háirithe ar:

- Tacaíocht a thabhairt do sholáthar cúrsaí trí mheán na Gaeilge seachas cúrsaí Gaeilge
- Tacaíocht a thabhairt do bhreis úsáide as an nGaeilge i measc foirne agus mac léinn
- Tacaíocht a thabhairt d’athfhoilsiú téacsanna atá as cló chomh maith le hábhair eile múinteoireachta

Tá páirt lárnach ag an ÚAO freisin i dtacú le hiarchéimithe sciliúla a sholáthar chun freastal ar riachtanais earcaíochta an AE agus ghníomhaireachtaí eile i gcomhthéacs an chinnidh an Ghaeilge a shonrú mar theanga oifigiúil agus oibre den Aontas.

Glacann an scéim leis na seirbhísí atá ar fáil faoi láthair trí Ghaeilge mar bhonn tosaithe. Tá réimsí ina gcuirfear feabhas sa todhchaí ar sheirbhís a sholáthraíonn an ÚAO aitheanta sa scéim.

³ Plean Seirbhíse Ardchaighdeáin (2005), l. 15

Tugann an scéim aird ar:

- an t-éileamh bunúsach atá ar sheirbhísí ar leith i nGaeilge i gcomhthéacs soláthair dhearfai
- Na hacmhainní, ar a n-áirítear acmhainní daonna agus airgeadais, agus an acmhainn an cumas teanga atá riachtanach a fhorbairt agus rochtain a bheith air.

Tá soláthar sa scéim freisin do mheasúnú leanúnach ar an éileamh ar sheirbhísí i nGaeilge.

Forbhreathnú ar Sheirbhísí an Údaráis um Ard-Oideachas

Misean

Is é misean an Údaráis um Ard-Oideachas (ÚAO) ceannaireacht a thabhairt i bhforbairt polasaí don earnáil agus comhairle a tairiscint don Aire Oideachais agus Eolaíochta ar pholasaí a bheidh réamhghníomhach agus fianaisebhunaithe. Mar thacadóir le hardoideachas, cuirfidh an ÚAO chun cinn na buntáistí agus na riachtanais a bhaineann leis d'oiread agus is féidir den phobal. Cuirfidh an ÚAO, trí chistiúchán agus mheicníochtaí eile, le forbairt earnála ardoideachais a mbeadh cáil uirthi maidir le múinteoireacht, foghlaim agus taighde ardchaighdeáin; atá freagrach do gach páirtí leasmhar, do mhic léinn agus dá dtuismitheoirí, don fhoireann, don phobal agus don Rialtas agus a chuireann go hiomlán le riachtanais shóisialta agus eacnamaíochta trí ilghnéitheacht soláthair.

Feidhmeanna an ÚAO

Bunaíodh an tÚdarás um Ard-Oideachas (ÚAO) faoin Acht an Údaráis um Ard-Oideachas, 1971 leis na feidhmeanna ginearálta seo a leanas:

- cur chun cinn forbartha an aird-oideachais;
- cabhrú le comhordú infheistíocht an Stáit san ardoideachas agus moltaí a ullmhú dá leithéid d'infheistíocht;
- cur chun cinn tuisceana ar luach ardoideachais agus taighde;

- comhionannas deise a chur chun cinn san ardoideachas;
- daonlathú a chur chun cinn i struchtúr an ardoideachais.

Ina theannta sin, tá na feidhmeanna sonracha seo a leanas aige:

- comhairle a thabhairt don Aire maidir leis an ngá atá le hinstitiúidí nua ardoideachais a bhunú, ar a nádúr agus a bhfoirm, agus ar chéimeanna reachtacha maidir lena mbunú (nó maidir le hinstitiúidí atá ann);
- athbhreithniú leanúnach a dhéanamh ar an éileamh agus ar an ngá atá le hardoideachas;
- moltaí a dhéanamh don Aire ar sholáthar ionad mac léinn agus an chothroime idir institiúidí;
- moltaí a dhéanamh maidir le soláthar airgeadais Stáit d'ardoideachas agus do thaighde, maidir le tréimhsí reatha nó sa todhchaí;
- ag tionscain agus ag déanamh staidéar ar fhadhbanna ardoideachais agus taighde agus foilsiú na dtuarascálacha ar a leithéid de staidéir, agus
- íocaíochtaí a dhéanamh le hinstitiúidí ardoideachais as airgead a sholáthraíonn an tOireachtas, pé méid a shocraíonn an tÚdarás agus faoi réir pé coinníollacha a cheapann an tÚdarás a bheith oiriúnach.

Leithdháileann an ÚAO cistí athfhillteacha caipitil ar na hinstitiúidí seo a leanas:

- Coláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath
- An Coláiste Ollscoile, Corcaigh
- Ollscoil Náisiúnta na hÉireann, Gaillimh
- Ollscoil Náisiúnta na hÉireann, Má Nuad.
- Ollscoil Bhaile Átha Cliath, Coláiste na Tríonóide.
- Ollscoil Luimnigh
- Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath
- Coláiste Mhuire Gan Smál, Luimneach (maoinithe trí OL)
- Coláiste Phádraig, Droim Conrach, Baile Átha Cliath (maoinithe trí OCBÁC)
- Institiúid Mater Dei, Baile Átha Cliath (maoinithe trí OCBÁC)
- Coláiste San Aingeal, Sligeach (maoinithe trí ONÉG)

Institiúidí Teicneolaíochta ⁴

- Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Luain
- Institiúid Teicneolaíochta Chorcaí
- Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath
- Institiúid Ealaíne, Deartha agus Teicneolaíochta Dhún Laoghaire
- Institiúid Teicneolaíochta Dhún Dealgan
- Institiúid Teicneolaíochta na Gaillmhe is Mhaigh Eo
- Institiúid Teicneolaíochta, Baile Bhlainséir
- Institiúid Teicneolaíochta, Ceatharlach
- Institiúid Teicneolaíochta, Tamhlacht
- Institiúid Teicneolaíochta, Trá Lí
- Institiúid Teicneolaíochta Leitir Ceanainn
- Institiúid Teicneolaíochta Luimnigh
- Institiúid Teicneolaíochta Phort Láirge

agus na hinstitiúidí sonrath seo a leanas:

- An Coláiste Náisiúnta Ealaíne is Deartha
- Acadamh Ríoga na hÉireann
- Coláiste Ríoga na Máinlia in Éirinn

Déanann an ÚAO bainistiú ar an gClár do Thaighde in Institiúidí Tríú Leibhéal (CTITL), an Clár Taighde Thuaidh-Theas; agus Ciste Nuálaíochta Straitéisí. Tá an Oifig Náisiúnta do Chothromas Rochtana ar an Ardoideachas suite san ÚAO agus is é an ÚAO an ghníomhaireacht náisiúnta/pointe teagmhála do réimse clár oideachasúil an Aontais Eorpaigh (AE) ar a n-áirítear Clár um Fhoghlaim ar Feadh an tSaoil; Tempus; agus Próiseas Bologna.

Tá 18 ball páirtaimseartha san ÚAO (ní mór ar a laghad seachtar ball acadúil agus seachtar ball nach acadóirí iad a bheith ann) agus Cathaoirleach páirtaimseartha a cheapann an Rialtas ar chomhairle an Aire Oideachais agus Eolaíochta.

⁴ Tháinig na hITanna faoi chúram oibriúcháin an ÚAO in 2007

Tá Coiste Feidhmiúcháin lánaimseartha foirne 70 ball ag an ÚAO.

Tosaíochtaí Straitéiseacha an ÚAO⁵

Tá trí phríomhréimse gníomhaíochta ag baint le misean an ÚAO:

- 1 Pleanáil Comhairle Pholasáí
- 2 Cistiúchán agus Cuntasacht
- 3 Tacaíocht

Is eilimint lárnach í earnáil fhuinniúil ardoideachais agus taighde inár bhforbairt mar shochaí, forbairt eacnamaíochta san áireamh. Is eochair í d'fhorbairt daoine agus dá gcumas a n-acmhainn a bhaint amach. Toisc a thábhachtaí atá ardoideachas agus taighde agus i bhfianaise na rólanna forbartha, comhairleacha agus cistiúcháin an ÚAO, tá tábhacht náisiúnta agus idirnáisiúnta ag baint le hobair an ÚAO.

Ar na páirtithe leasmhara san ardoideachas agus taighde tá an Rialtas, Ranna Rialtais, institiúidí ardoideachais, mic léinn, an fhoireann, tuismitheoirí, gníomhaireachtaí stáit, earnáil an phobail, na meáin, comhlachtaí gairmiúla agus gnó agus tionsclaíocht. Tá diminsean tábhachtach idirnáisiúnta ag baint le hobair an ÚAO agus oibríonn sé le Coimisiún na hEorpa, le comhghleacaithe sna ballstáit eile agus le roinnt eagraíochtaí idirnáisiúnta ar a bhfuil an ECFE, EOECA agus Eurostat. Tá ról ag an ÚAO freisin i gcur chun cinn Próiseas Bologna.

Cé go bhfuil an sainchúram atá ar an ÚAO leathan, bíonn déileáil dhíreach aige le réimse de Ranna Rialtais agus leis an Roinn Oideachais agus Eolaíochta ach go háirithe, chomh maith le teagmháil beagnach laethúil leis na hinstiúidí a luaitear ar leathanaigh 6-7 den dréachtscéim seo. Tá níos mó ná 170,000 mac léinn ann faoi láthair (lánaimseartha agus páirtaimseartha)⁶ le méideanna éagsúla ó faoi bhun 500 mac léinn go dtí os cionn 20,000 agus tá timpeall 20,000 fostaithe mar fhoireann riaracháin agus tacaíochta san earnáil seo.

⁵ Ráiteas Straitéiseach an ÚAO 2007-2010

⁶ Forbhreathnú ar Iarratais agus Glacthaí ar Ard-Oideachas, ÚAO (2006) l. 4

Próiseas comhairliúcháin

Phoibligh an ÚAO ullmhúchán na scéime i ngach nuachtán náisiúnta agus ar an suíomh gréasáin. Fuarthas aighneachtaí ó 7 duine indibhidiúil/eagraíocht agus tá siad sin foilsithe anois ar an suíomh gréasáin ag www.hea.ie. Oibríonn an ÚAO go dlúth leis na hinstiúidí agus cinntíonn an caidreamh leanúnach sin go mbíonn eolas maith ag an ÚAO ar a leasa agus a ngníomhaíochtaí i réimse na Gaeilge. In éineacht le croí-airgeadas buiséid a sholáthar, tá suim eile leithdháilte ag an ÚAO freisin do na hOllscoileanna agus na Coláistí Oideachais ó 1998 d'fhonn réimse seirbhísí a sholáthar i nGaeilge. Leithdháileadh €9.4m ar fad don tréimhse 1998-2006.

Cuireadh Feidhmeannas an ÚAO ar an eolas maidir le riachtanais Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 agus cuireadh grúpa oibre den fhoireann le chéile chun na himpleachtaí atá aige a scrúdú agus le moltaí iomchuí a dhéanamh le háireamh sa Dréachtscéim seo.

Is ó na hOllscoileanna, na meáin, ón bpobal agus ó Ranna Rialtais agus Gníomhaireachtaí Stáit is mó a bhíonn éileamh ar sheirbhísí trí Ghaeilge. Tá mórspéis i measc na foirne seirbhísí i nGaeilge a sholáthar. Mar sin féin tá teorainn leis an acmhainn atá ann faoi láthair le seirbhís chuimsitheach a sholáthar. Tá an leibhéal breisoiliúna atá ag teastáil á shocrú agus cuirfear clár oiriúnach oiliúna ar bun.

Dálaí a mbeidh tionchar acu ar an Scéim

(1) Dílárú

Táthar leis an ÚAO a dhílárú agus beidh oifig aige i mBaile Átha Luain. Ní féidir a dhéanamh amach ag an ama seo an féidir inniúlachtaí Gaeilge an ÚAO sa réimse seo a choimeád faoi na cúinsí seo. Tá baol ann go gcuirfidh dílárú isteach ar bhonn Gaeilge fhoireann riaracháin an ÚAO.

(2) Earcú

Déanann an ÚAO earcú ar a fhoireann féin. Faoi láthair, níl inniúlacht sa Ghaeilge ina réamhriachtanas fostaíochta san eagraíocht. Mar sin féin cuireann an ÚAO in iúl go bhfuil eolas ar an nGaeilge inmhianaithe.

Caibidil 2

Soláthar Seirbhísí ÚAO

Leagann an chaibidil seo amach na seirbhísí Gaeilge atá ar fáil dár gcustaiméirí/páirtithe leasmhara agus na feabhsuithe atá beartaithe do thrí bliana na scéime. Ó bunaíodh é tá an ÚAO tar éis iarracht a dhéanamh timpeallacht dearfach agus tacúil a sholáthar do sholáthar seirbhísí trí mheán na Gaeilge.

Bhí baill foirne ar an bhFeidhmeannas i gcónaí inniúil ar ghnó an ÚAO a dhéanamh i nGaeilge. Maidir le ceistanna a bhaineann le comharthaí, cinn litreach agus nithe eile a bhaineann le páipéarachas, bhí polasaí dátheangach ag an ÚAO riamh.

D'fhreagair an ÚAO i nGaeilge i gcónaí pé comhfhreagras a fuarthas i nGaeilge sa phost nó ar r-phost.

Tionóladh líon áirithe cruinnithe le hollscoileanna agus le hinstiúidí ainmnithe i nGaeilge nuair ab fhéidir é.

Tá eolas i nGaeilge ar shuíomh gréasáin an ÚAO ar ghníomhaíochtaí na heagraíochta agus tá sé ar intinn cur leis an réimse seo sa tréimhse atá le teacht.

Níl oifig ag an ÚAO i nGaeltacht ná níl seirbhís á thairiscint a bhaineann le ceantair Ghaeltachta amháin.

Inniúlachtaí Reatha

a) Cláir Eorpacha

An Rannóg seo Gníomhaireacht Náisiúnta na hÉireann do roinnt clár de chuid an AE ar a n-áirítear an Clár um Fhoghlaim ar Feadh an tSaoil – Erasmus; Tempus agus Erasmus Mandus chomh maith le rannpháirtíocht i bPróiseas Bologna. Tá Gaeilge líofa ag Ceann an Roinne seo.

b) Rannóg Faisnéise agus Gnóthaí Pobail

Déileáil leann an Rannóg seo le riachtanais caidrimh poiblí agus cumarsáide (chomh maith le foilseacháin agus riarachán suímh gréasáin) an ÚAO. Tá an ÚAO i mbun ionad Cheannasaí Cumarsáide a líonadh agus sonraíodh go raibh eolas ar an nGaeilge inmhianaithe. Tá Cúntóir Riaracháin na Rannóige líofa sa Ghaeilge.

c) Rannóg Pleanála Polasaí

Déileáil leann an Rannóg seo le comhairle agus anailís polasaí a ullmhú don ÚAO. Tá an t-anailís sinsearach polasaí (atá ar iasacht faoi láthair leis an Oifig Náisiúnta do Chothromas Rochtana) líofa sa Ghaeilge.

d) Aonad Teicneolaíochta Faisnéise

Tá an Bainisteoir TF cumasach sa Ghaeilge.

Feabhsuithe Pleanáilte

Tá na feabhsuithe seo a leanas pleanáilte agus tá sonraí tugtha de na seirbhísí atá ar fáil i nGaeilge amháin, i nGaeilge agus i mBéarla agus i mBéarla.

I Seirbhís Fáiltithe/Teileafóin – Gaeilge agus Béarla – Céimnithe go deireadh na scéime

Soláthróidh an ÚAO seirbhís dátheangach fáiltithe le bheith comhlíonta i dtí bliana. Déanfaidh an ÚAO deimhin de go dtabharfar ainm an ÚAO i nGaeilge agus i mBéarla faoi dheireadh tréimhse trí bliana; go mbeidh an fhoireann fháiltithe ar an eolas maidir le bunbheannú a dhéanamh i nGaeilge agus go mbeidh socruithe ann leis an bpobal a chur i dteagmháil go tapaidh le pé oifig nó oifigeach atá freagrach as an seirbhís atá ag teastáil a thairiscint trí Ghaeilge. Go dtí go mbaintear amach é trí oiliúint agus/nó earcaíocht míneoidh oibreoirí nach bhfuil Gaeilge acu an scéal go béasach agus déanfaidh siad tairiscint an glaoch a aistriú go cainteoir Gaeilge.

Mura bhfuil fáil ar chainteoir Gaeilge atá ábalta déileáil leis an nglaoch, míneoidh an duine a fhaigheann an glaoch an cas go béasach agus déanfar deimhin de go gcuirfidh cainteoir Gaeilge glaoch ar ais ar an duine sin laistigh de lá amháin oibre.

Déanfar tiomsú ar eolaire inmheánach den fhoireann atá inniúil ar dhéileáil le ceistanna trí Ghaeilge.

II Comhfhreagras/R-Phost – Gaeilge agus Béarla – ó am tosaithe na scéime

Tabharfaidh an ÚAO freagra i nGaeilge ar gach comhfhreagras a fhaightear i nGaeilge de réir fhorálacha ailt 9(2) den Acht.

III Faisnéis – Gaeilge agus Béarla - Leanúnach

Ó am go chéile eisiúinn an ÚAO réimse doiciméad eolais ghinearálta ar a ghníomhaíochtaí m.sh. Bileoga Eolais ar ról an ÚAO, Treoir ar Thionscnaimh Rochtana; Tionscnaimh Cláir an AE. I gcás a leithéid d'fhoilseacháin, foilseofar leagan dátheangach laistigh den aon chlúdach amháin.

(i) Foilseacháin Chorparáideacha – Gaeilge agus Béarla

Faoi mar atá sa bhforáil faoi alt 10 den Acht, foilseofar Tuarascálacha Bliantúla an ÚAO; Ráitis Straitéiseacha; Cuntais Iniúchta agus Ráitis Airgeadais le chéile i **nGaeilge agus i mBéarla** laistigh den aon chlúdach amháin.

(ii) Taighde Coimisiúnaithe – Béarla amháin

Foilsíonn an ÚAO líon suntasach foilseachán bunaithe ar thaighde/anailís/measúnú coimisiúnaithe le tacú lena fheidhm maidir le comhairle a thabhairt ar pholasaí. Tá sé beartaithe go leanfar leis an gcineál foilseachán sin a fhoilsiú i **mBéarla amháin**. Nuair a bhaineann a leithéid d'fhoilseacháin leis an nGaeilge agus/nó le ceantair Ghaeltachta, foilseofar go dátheangach iad laistigh d'aon chlúdach amháin.

(iii) Foirmeacha Iarratais – Gaeilge agus Béarla

Cuirfear foirmeacha iarratais do chláir iomaíocha cistiúcháin a bhaineann le gairmeacha ó institiúidí agus ó dhaoine aonair ar mholtaí/aighneachtaí a chur ar fáil go dátheangach laistigh den chlúdach céanna ach amháin nuair nach mbeadh sé praiticiúil mar gheall ar mhéid, nádúr nó leagan amach an doiciméid.

(iv) Eisiúintí Nuachta – Gaeilge agus Béarla

Foilsítear eisiúintí nuachta i mBéarla faoi láthair. Ó thosach na scéime, foilsigh an ÚAO 50% dá eisiúintí nuachta in aghaidh na bliana i nGaeilge ar ár suíomh gréasáin agus i gcruachóip i rith tréimhse na scéime seo ar dháta an fhoilsithe.

(v) Óráidí – Gaeilge agus Béarla

Is i mBéarla a dhéantar óráidí faoi láthair. Foilseoidh an ÚAO leaganacha Gaeilge de na trí phríomhóráidí ar ár suíomh gréasáin gach bliain ag an am ar a ndéantar seachadadh ar an leagan Béarla.

(vi) Doiciméid Tairisceana – Béarla amháin

De bhrí an nádúr teicniúil a bhaineann lena leithéid de dhoiciméid go minic agus an líon beag de sholáthraí ionchasacha, tá sé beartaithe gur i mBéarla amháin a fhoilseofar a leithéid de dhoiciméid.

(vii) Suíomh Gréasáin – Gaeilge agus Béarla

Tá athdhearadh á dhéanamh faoi láthair ar shuíomh gréasáin an ÚAO. Soláthrófar gach faisnéis seasta agus ginearálta agus na huirlisí nascleanúna i ngach rannóg den suíomh gréasáin go dátheangach faoi dheireadh na scéime. Cuirfear na réimsí breise seo a leanas ar fáil go dátheangach freisin. Gairmeacha ar Mholtaí ó IAOideanna do thacaíocht faoi Thaighde, Nuálaíocht Straitéiseach; Tionscnaimh Scileanna agus Rochtana Sonraí ar Chláir Saoraistritheachta Eorpacha Eisiúintí Nuachta - 50% díobh sin a eisítear Óráidí – 3 príomhóráid in aghaidh na bliana V

IV Seirbhísí Ríomhaireachta

Tá an tAonad TF freagrach as seirbhísí ríomhaireachta a sholáthar don ÚAO. Tabharfaidh an tAonad comhoibriú iomlán lena chinntiú go mbeidh tacaíocht TF ar fáil chun cabhrú le seirbhís níos fearr a sholáthar i nGaeilge:

- Ach na bogearraí iomchuí a bheith ar fáil, cuirfear aon gnáth-theachtaireacht/séanadh ar chomhfhreagras r-phoist etc ar fáil i bhfoirm dátheangach faoi Iúil 2008.
- Cinnteoidh an ÚAO go gcuirfear na córais ríomhaireachta atá ann, nuair is gá é, in oiriúint nuair a bheidh an chéad chothabháil eile pleanáilte nó obair nuashonraithe á dhéanamh. Beidh aon chóras nua comhoiriúnach. Ní sholáthraíonn an ÚAO seirbhís idirghníomhach faoi láthair.
- Tabharfar aon tseirbhís nua idirghníomhach isteach go dátheangach.

Cabhróidh an ÚAO leis an fhoireann go léir a scileanna sa Ghaeilge a fhorbairt thar tréimhse ama agus é ar intinn go mbeadh duine i ngach rannóg a bheidh in ann seirbhís dátheangach cuntair duine le duine a sholáthar i nGaeilge ar dtús – tabharfar tosaíocht do na rannóga sin a bhíonn ag déileáil leis an bpobal - **Gnóthaí Faisnéise & Pobail agus an Oifig Náisiúnta Rochtana**. I gcaitheamh na scéime seo, déanfaidh an ÚAO forbairt ar scileanna Gaeilge na foirne sna réimsí seo a leanas:

- Cláir Thaighde
- Deontais Athfhillteacha agus Caidreamh Tionsclaíoch
- Aonad na nInstitiúidí Teicneolaíochta
- Forbairt Caipitil
- Polasaí agus Pleanáil, Staitisticí agus Scileanna
- Cláir Eorpacha
- Staitisticí Pearsanra agus Cuntais agus Seirbhísí TF

Seirbhís do Chustaiméirí maidir leis na forálacha a bhfuil imlíne orthu sa dréachtscéim

Ag teacht leis an bPlean Seirbhíse Ardchaighdeáin do Chustaiméirí, má bhíonn duine míshásta le cinneadh/gníomhaíocht nó eile a déanadh maidir le soláthar seirbhíse nó seirbhísí trí Ghaeilge, is féidir leis/léi scríobh chuig an bPríomhfheidhmeannach a dhéanfaidh imscrúdú ar an scéal. Fiosróidh sé/sí an gearán féachaint an raibh an cinneadh a déanadh de réir Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 agus Dréachtscéim an ÚAO nó na prionsabail cothromais agus dea-chleachtais riaracháin a nglactar go coitianta leo.

Caibidil 3 Forbairt Foirne

Faoi láthair, tá triúr de phearsanra an ÚAO atá líofa sa Ghaeilge agus iad in ann seirbhís iomlán a thairiscint sa teanga. I gcaitheamh trí bliana na Scéime tá sé beartaithe an líon seo a ardú go cúigear chomh maith le méadú ar inniúlacht cúigir eile den fhoireann. Beidh inniúlacht sa Ghaeilge sonraithe mar cháilíocht inmhianaithe i ngach earcú do phost. Lorgófar cúnaimh ó Chomhairleoir Oilíúna Gaeilge ón taobh amuigh chun comhairle a fháil ar an gcleachtas is fearr sa réimse seo. Beidh an Ceannasaí Riaracháin agus an tOifigeach Gaeilge freagrach as forálacha na scéime seo a chur i bhfeidhm.

Clár Feasachta Teanga

Tá sé beartaithe dhá imeacht in aghaidh na bliana a eagrú a bheidh dírithe ar fheasacht níos fearr ar an nGaeilge a mhéadú agus ar a tábhacht do gach ball den fhoireann – dob fhéidir leis seo réimsí seachas iad sin a bhaineann leis an teanga, ach iad sin a bhaineann le ceol, ealaín, rince, drámaíocht, stair agus réimsí eile chomh maith. Dob fhéidir na himeachtaí a chur ar siúl go himmheánach nó go seachtrach.

Cúrsaí Foirmeálta don Fhoireann a sholáthraíonn seirbhísí trí Ghaeilge le tacaíocht turais staidéir ar an nGaeltacht nuair is cuí

Limistéar Oibre – Fáilteoir

- **Fáilteoir** – Tá sé beartaithe eagrú a dhéanamh ar chúrsa oilíúna a ndearfaí d’aon toisc a thógfaidh ar inniúlacht an fháilteora agus an duine sealaíochta atá ann faoi láthair.

Limistéar Oibre – Gnóthaí Faisnéise agus Pobail

- **Ceannasaí Cumarsáide** – tá ceapachán déanta sa réimse seo. Tá inniúlacht sa Ghaeilge ag an té a ceapadh agus cuirfear clár cuí oilíúna ar siúl más gá a scileanna sa réimse seo a fheabhsú. Cabhróidh an tÚdarás le baill den fhoireann a bhfuil ar a gcumas cheana féin seirbhísí a sholáthar trí Ghaeilge forbairt agus feabhas a chur ar an gcumas sin.

Caibidil 4 Monatóireacht agus Athbhreithniú

Déanfaidh gach Ceannasaí Rannóige monatóireacht ar oibriú thiomantais na scéime agus déanfaidh siad deimhin de go gcomhlíontar na tiomantais sin. Tabharfaidh an tOifigeach Gaeilge tuarascáil bhliantúil don Phríomhfheidhmeannach ar fheidhmiúchán na Scéime.

Caibidil 5 Poibliú na Scéime

Déanfar ábhar na scéime a phoibliú don ghnáthphobal trí:

- Foilsiú ar shuíomh gréasáin an ÚAO
- Fógra do gach institiúid ardoideachais atá clúdaithe ag Acht an ÚAO
- Ciorclaíocht go comhlachtaí agus gníomhaireachtaí iomchuí
- Ciorclaíocht go páirtithe eile leasmhara san ardoideachas
- Ciorclaíocht chucu sin a rinne aighneachtaí chuig an ÚAO
- Na Meáin Áitiúla agus Náisiúnta

Cuirfear cóip den Scéim seo ar aghaidh chuig Oifig Choimisinéara na dTeangacha Oifigiúla.